

M.A. F.Y. (Pali & Prakrit) (Choice Based) Regular-Semester 2016 Semester - I
MAPPCBCS 101 Paper-I : Suttapitak Sahitya ani Vyakaran
(सुत्तपिटक साहित्य आणि व्याकरण)

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/W/16/8009

Max. Marks : 80

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
सभी प्रश्न छुड़ाना अनिवार्य है।
2. स्वीकृत माध्यमात उत्तरे लिहा.
स्वीकृत माध्यम में उत्तर लिखिए।

1. अ) पालि साहित्याचा विकास कसा झाला? स्पष्ट करा. 10
पालि साहित्य का विकास कैसे हुआ? स्पष्ट कीजिए।

OR / अथवा

पालि कोणत्या प्रांताची भाषा होती? भाषाशास्त्रीय मतानुसार विशद करा.
पालि कौनसे राज्य की भाषा थी? भाषाशास्त्रीय मत के अनुसार विशद कीजिए।

- ब) पालि आणि प्राकृत भाषा यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा. 6
पालि और प्राकृत भाषा इनका सम्बन्ध स्पष्ट कीजिए।

OR / अथवा

पालि आणि वैदिक भाषा यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
पालि और वैदिक भाषा इनका सम्बन्ध स्पष्ट कीजिए।

2. अ) ससंदर्भ भाषांतर करा. 10
ससंदर्भ अनुवाद कीजिए।

यावजीवमि चे बालो पण्डितं पयिउपासति।
न सो धम्मं विजानाति दब्बी सूपरसं यथा ।।
मुहूत्तमि चे विज्जू पण्डितं पयिरुपासति ।
खिप्पं धम्मं विजानाति जिह्वा सूपरसं यथा ।।
चरन्ति बाला दुम्मेधा अमित्तेनेव अत्तना ।
करोन्ता पापकं कम्मं यं होति कटुकफ़लं ।।
न तं कम्मं कतं साधु यं कत्वा अनुत्तपति ।
यस्स अस्सुमुखं रोदं विपाकं पटिसेवति ।।

OR / अथवा

गतद्धिनो विसोकस्स विप्पमुत्तस्स सब्बधि ।
सब्बगन्धप्पहीणस्स परिलाहो न विज्जति ।।
उय्युज्जन्ति सतीमन्तो न निकेते रमन्ति ते ।
हसा 'व पल्ललं हित्वा ओकमोकं जहन्ति ते ।।
यसं सन्निचयो नत्थि ये परिज्जात भोजना ।
सुज्जतो अनिमित्तोच विमोक्खो यस्स गोचरो ।
आकासे 'व सकुन्तानं गति तेसं दुरन्नया ।।
यस्सा' सवा परिक्खीणा आहारे व अनिस्सितो ।
सुज्जतो अनिमित्तोच विमोक्खो यस्स गोचरो ।
आकासे 'व सकुन्तानं पदं तस्स दुरन्नयं ।।

- ब) 'अत्तवग्गो' चा सारांश लिहा.
'अत्तवग्गो' का सार लिखिए ।

6

OR / अथवा

'पियवग्गो' चा सारांश लिहा.
'पियवग्गो' का सार लिखिए ।

3. अ) ससंदर्भ भाषांतर करा.
ससंदर्भ अनुवाद कीजिए ।

10

लाभा वत नो अनप्पका, ये मयं भगवन्तं अद्दसाम ।
सरणं तमुपेम चक्खुम, सत्था नो होहि तुवं महामुनि ।।
गोपी च अहं च अस्सवा, ब्रम्हचरियं सुगते चरामसे ।
जातिमरणस्स पारगा, दुक्खस्सन्तकरा भवामसे ।।
नन्दति पुत्तेहि पुत्तिमा (इतिमारो पापिमा), गोमिको गोहितथेव नन्दति ।
उपधीहि नरस्स नन्दना, नहि सो नन्दति । यो निरुपधि ।।
सोचते पुत्तेहि पुत्तिमा (इति भगवा) गोमिको गोहितथेव सोचति ।
उपधीहि नरस्स सोचना, नहि सो सोचति यो निरुपधी 'ति ।।

OR / अथवा

“कस्सको पटिजानासि, न च पस्साम ते कसिं ।
कसिं नो पुच्छितो ब्रूहि, यथा जानेमु ते कसिं” ।।
सध्दा बीजं तपो बुद्धि, पज्जा मे युगनङ्गलं ।
हिरि ईसा मनो योत्तं, सति मे फालपाचनं ।।
कायगुत्तो वचीगुत्तो, आहारे उदरे यतो ।
सच्चं करोमि निददानं, सोरच्चं मे पमोचनं ।।
विरियं मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
गच्छति अनिवत्तन्तं, यत्थ गन्त्वा न सोचति

- ब) तथागत गौतमाने अग्निक भारद्वाज ब्राम्हणाला कोणता उपदेश दिला? सविस्तर लिहा.
तथागत गौतम ने अग्निक भारद्वाज ब्राम्हण को कौनसा उपदेश दिया? सविस्तर लिखिए ।

6

OR / अथवा

भगवान बुद्धाने देवतेला अधोगतीची कोणती कारणे सांगितली? पराभव सुत्ताच्या आधारे स्पष्ट करा.
भगवान बुद्ध ने देवता को अवनती के कौनसे कारण बताए? पराभव सुत्त के आधार से स्पष्ट कीजिए ।

4. अ) वर्णाची व्याख्या सांगून त्यांची सविस्तर चर्चा करा.
वर्ण की परिभाषा बताकर उनकी सविस्तर चर्चा कीजिए ।

10

- ब) व्यंजनाची व्याख्या सांगून व्यंजन परिवर्तनाच्या नियमाची चर्चा करा.
व्यंजन की परिभाषा बताकर व्यंजन परिवर्तन के नियमों की चर्चा कीजिए ।

6

5. अ) टिपा लिहा कोणत्याही दोन.
टिप्पणियाँ लिखिए कोई भी दो

6

- 1) सुत्तनिपात
- 2) धम्मपद
- 3) वसल सुत्त
- 4) चार आर्य सत्य

ब) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.
निम्नलिखित में से सही पर्याय चुनिए ।

- 1) सिद्धार्थने संघात प्रवेश कोणत्या वर्षी केला?
सिद्धार्थ ने किस उमर में शाक्य संघ में प्रवेश किया?
अ) 19 ब) 20
क) 21 ड) 22
- 2) पालि भाषेत एकूण किती स्वर आहे?
पालि भाषा में कुल कितने स्वर हैं?
अ) 7 ब) 8
क) 9 ड) 10
- 3) दुसरी धम्म संगिती या नावाने ओळखली जाते.
दुसरी धम्म संगिती इस नाम से पहचानी जाती है।
अ) पंचशतिका ब) सप्तशतिका
क) छकशतिका ड) अट्ठशतिका
- 4) दुसऱ्या धम्म संगितीचे अध्यक्ष.
अ) मोगलीपुत्ततिस्स ब) रेवत
क) महाकाश्यप ड) यापैकी नाही
- 5) भगवान बुद्धाचा जन्म कुठे झाला?
भगवान बुद्ध का जन्म कहाँ हुआ?
अ) लुंबिनी ब) सारनाथ
क) उरुवेला ड) बुद्धगया
- 6) देवदत्त कोणाचा मुलगा होता?
देवदत्त किसका लडका था?
अ) प्रमिता ब) अमिता
क) नमिता ड) सुनिता
- 7) भगवान बुद्धाचा वारस कोण?
भगवान बुद्ध का वारस कौन?
अ) राहूल ब) यशोधरा
क) धम्म ड) अधम्म
- 8) अंगुलीमालचे मूळ नाव काय होते?
अंगुलीमाल का मूल नाम क्या था?
अ) हिंसक ब) अहिंसक
क) विध्वंसक ड) यापैकी नाही
- 9) भगवान बुद्ध महापरिनिर्वाण केव्हा झाले?
भगवान बुद्ध महापरिनिर्वाण कब हुआ ?
अ) इ.स. पूर्व 482 ब) इ.स. पूर्व 483
क) इ.स. पूर्व 484 ड) इ.स. 483
- 10) धम्मपदात एकूण किती वग आहेत?
धम्मपद में कुल कितने वग हैं।
अ) 23 ब) 24
क) 25 ड) 26

munotes.in